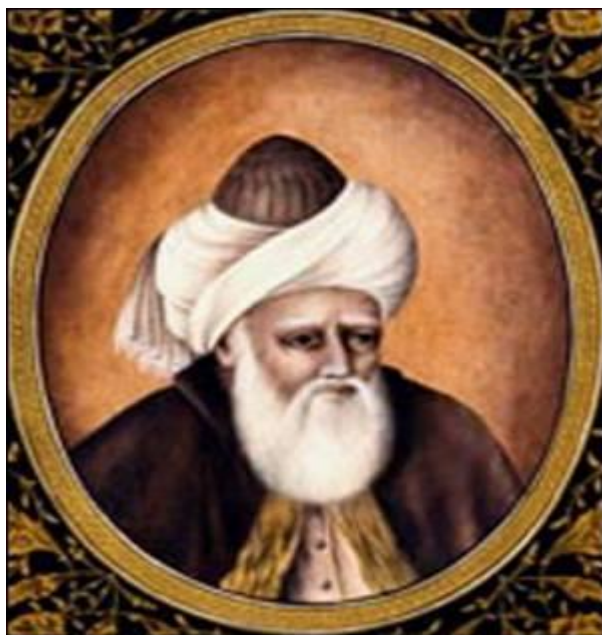

AGENTIA DE TURISM AMC TRAVEL

Sos. Virtutii, nr. 6, bl. R12,
sc. 3, parter, sector 6, Bucuresti
Office: 004 021.423.82.22
Fax: 004 031.814.65.91
E-mail: office@amctravel.ro
Web: www.amctravel.ro

AMC TRAVEL - 1001 destinatii – Nr. 7 – iunie 2011

FASCINATIA DERVISILOR ROTITORI

Pari cum esti sau fii ceea ce pari - Rumi - poetul dervisilor rotitori (1207-1273)

Orasul sfant Konya, fosta capitala a sultanatului Selgiucid, era renumit pentru numarul mare de invatati si artisti care traiau aici cu cateva sute de ani in urma. Legenda spune ca pe aceste locuri a fost construit primul oras de pe Pamant dupa ce Noe a ancorat cu celebra lui arca pe muntele Ararat. Konya se afla pe drumul catre Cappadocia iar circuitul organizat in Turcia si Rhodos include o oprire pentru vizitarea fostei manastiri devenita Muzeul Mevlana. Principala atractie o constituie dervișii, si in special legenda lor și a lui Rumi (Mevlana). In spectacolele oferite turiștilor, dansatori îmbrăcați în robe albe, ample, cu fesuri pe cap și, adesea, cu pelerine negre, se rotesc pe o muzică venită parcă din altă lume. Acestia sunt dervișii rotitori, sau mai bine spus, o imitație a lor, pentru că dansatorii din spectacole nu au nimic în comun cu asceții, discipoli ai lui Mevlana, care se roteau astfel pentru a atinge extazul.

Celaleddin Rumi, care avea sa devina Mevlana (nume onorific), s-a nascut in 1207 in orasul Horasan (Persia) aflat acum in Afganistan. Tatal sau era cunoscut sub numele de "Sultan al invatatorilor", iar mama sa era fiica unui seic. Din cauza invaziilor mongole familia s-a refugiat in 1212 la Konya, la invitatia sultanului Ala'al-Din Kayqubad. Aici exista o *medresa* - scoala teologica - care va juca un rol important in viata lui Rumi, viata pe care el o rezuma astfel: "am fost crud, am fiert si apoi am ars". Rumi e sfant pentru musulmani, iar Mevlana este un loc de pelerinaj, in care chiar daca esti de o alta religie trebuie sa te porti cu respect. Fotografatul in interiorul mausoleului este interzis.

Rumi a devenit in cursul vietii un mare invatat si a atras multi studenti la *medresa* din Konya. La moartea tatalui sau sultanul a oferit pentru inmormantare propria gradina de trandafiri. Dupa aproape 40 de ani, Mevlana a fost inmormantat langa el si unul dintre discipolii sai a construit un mausoleu deasupra mormantului maestrului sau, un dom cilindric, finisat cu faianta turcoaz. Mausoleul verde sau Kubbe-i Hadra a

fost construit pe patru coloane cu diametru mare, numite "picioare de elefant". Constructia a fost terminata in 1274, dar adaugarea altor parti a mai durat inca 600 de ani.

In 1926 mausoleul incepe sa functioneze ca Muzeu de lucrari istorice antice, iar in 1954 numele i se schimba in Muzeul Mevlana, devenind in prezent un mare complex, in care se intra prin Poarta dervisilor. In partea de nord si vest a curtii mari, in care se mai vede ceva din gradina de trandafiri a sultanului, se gasesc chiliile dervisilor. De asemenea, aici exista un cimitir al acestora. In estul curtii se afla si mausoleul lui Sinan Pasa, devenit celebru datorita lui Mihai Viteazu, pentru infrangerea suferita de armata otomana la Calugareni.

In interiorul cladirii principale, in partea cea mai veche, sub dom, in spatele unei porti de argint, se afla mormantul lui Rumi, impodobit cu decoratiuni din aur si dantelarie cu texte din Coran reproduse in culori vii. Expozitia din celelalte doua sali prezinta artefacte religioase vechi, covoare de rugaciune si chiar relicve ale profetului Mohammed. In fata mausoleului se afla Fontana cu acoperis, Seb-i Arus, care inseamna, in traducere libera "noaptea mortii lui Mevlana". Ea a fost construita in 1512, din ordinul sultanului Selim.

Rumi a intrat in istorie si in adoratia musulmanilor ca fiind Mevlana, "ghidul" ucenicilor sai. Sosit in Konya el a intalnit pe Mehmet Tebrizi, caruia i-a devenit el insusi ucenic. Ucenicii lui Rumi s-au temut de influenta lui Tebrizi asupra acestuia si l-au ucis. Indurerat, Rumi s-a retras in meditatie. Fiul sau este cel care i-a adunat pe ucenici si a format fratia sufi sau a dervisilor rotitori.

Dervisul este un credincios al carui prim scop este cautarea adevarului, pentru care sacrifica toate dorintele omenesti. Acest lucru se poate realiza doar sub indrumarea unui ghid. In timpul stapanirii otomane, dervisii rotitori au construit numeroase manastiri si aveau un rol important in viata sociala, economica si politica.

In septembrie 1925, Kemal Ataturk, intemeietorul Turciei moderne, desfiinteaza toate fratiile sufi din Turcia. In 1926 mausoleul Mevlana se transforma in muzeu. In ciuda opozitiei guvernamentale, dervisii rotitori exista inca. In 1957 li s-a permis, dupa o reorganizare in "asociatie culturala" sa danseze pentru turisti, doar doua saptamani pe an. Exista insa locuri turistice, cum este cel vizitat in Cappadocia, unde dansul este prezentat frecvent, iar rotirea efectuată în ritm amețitor de dansatori determina mirarea și încântarea turiștilor care ajung la Konya.

Costumul dervisului rotitor este alcatuit dintr-o palarie inalta si conica din fetru, care simbolizeaza mormantul egoului personal. Fusta alba este o ramasita a egoului, iar mantia neagra de deasupra ei semnifica mormantul lumesc. La inceputul ceremoniei, mantia neagra se da jos, ca o debarasare de cele lumesti.

Ritualul, numit Sema, incepe cu o rugaciune cantata de dervisii condusi de un maestru. **Samâ'** (in araba: سماع , sema in turca) inseamna auditiie, dar si concert mistic, fiind legat de dansul dervisilor rotitori ("derves" se traduce sarac, cersetor in persana). Muzica este solemna, cu tonalitati stranii dar placute. Cu pasi lenti dervisii formeaza un cerc, apoi fac o serie de plecaciuni, unul catre altul si catre maestru, si ocolesc cercul de trei ori. In final, dervisii saruta mana maestrului si se avanta, pe rand, in dans. Fusta, cu deschidere ampla, se deschide si se rotește unduioș, impreuna cu dervisul. Rasucirea reprezinta si ea renuntarea la cele lumesti pentru a putea renaste intru Domnul. Dervisul isi deschide bratele si, foarte lent, ridica putin bratul drept si isi culca capul pe acel umar. Palma dreapta se desface spre cer pentru a primi binecuvantarea, iar cea stanga se intoarce spre pamant pentru a o transmite acestuia. Ritmul se inteteste, odata cu rotirea pentru a se opri apoi, brusc. Fascinatia dispare incet iar dervisii se pleaca din nou unul in fata celuilalt si parasesc, pe rand, locul unde au dansat.

Muzeul Mevlana, complexul în care se află și mormântul lui Rumi

Discipolii lui Rumi se roagă dimineața lângă mormânt

La Konya și-a trăit aproape toată viața poetul persan Rumi, întemeietorul ordinului dervișilor. Considerat de mulți un mistic și contestat de unii istorici, Rumi, de religie islamică, a realizat că Dumnezeu e bun și tolerant cu toate religiile, așa că a început să predice oamenilor legile iubirii și altruismul. A avut multi adiscipoli încă din timpul vieții, iar după moarte învățămintele sale continuă să aducă pe calea credinței, prin dragoste, mii de oameni din toată lumea. Membrii sectei sale – dervișii – sunt un fel de călugări ce trăiesc retrași în meditație, în mănăstire (lucru inedit în religia islamică, ce nu încurajează asceții). Legătura lor cu divinitatea și cu lumea de dincolo se face prin acest dans mistic, prin rotirea amețitoare care astăzi are loc doar la date și în locuri stabilite de autorități. Locul unde a fost mănăstirea lui Mevlana și moscheea unde se află mormântul său sunt astăzi, oficial, muzeu, însă înainte de apariția turiștilor, discipolii săi se adună lângă mormânt dimineața, spun rugăciuni și trăiesc extazul predicat de Mevlana în suflet și în priviri. Orice manifestare fățișă a atașamentului față de misticul persan este interzisă.

Se spune ca Rumi dansa 7 zile si 7 nopti. Contrar a ceea ce se teoretizeaza astazi si anume ca poezia mistica, cantata si accentuata de dans in acea senzatie de uitare de sine, te extinde spre divinitate, pentru Rumi inspiratia poetica aparea in timpul dansului. El se atasa cu un brat de o coloana, se rotea in jurul ei si dicta versuri, iar ritmul dansului dadea ritm versurilor.

Rumi spunea *“castiga mai intai capacitatea lui sama apoi daruieste-te dansului”*. Unii din discipolii sai se prabuseau cateodata morti. Apar fel de fel de fenomene imputabile lui *“baraka”* – vibratie spirituala ce provoaca stari emotionale intense celor receptivi. La inceput a fost deci doar emotie, mai apoi a devenit ritual. Codificarea ceremoniala intervine foarte tarziu (se cunosc interpretari mistice in sec.XVI), adeptii sunt educati, sunt disciplinati, sunt alungate si interzise manifestarile dezordonate si imprezibile. Inainte de intra in dans, lasi sa cada mantoul negru si ramai in vestmant alb. Te rotesti usor in jurul tau cu mana dreapta ridicata catre cer si cea stanga catre sol. Rumi face analogie intre miscarea circulara si simbolul sufletelor ratacitoare pe la periferia existentei care trebuie sa invete de la miscarea astrelor ceresti *“O cer care te rotesti deasupra capului nostru, pentru iubirea soarelui, tu ai aceiasi ocupatie cu mine”*. Am invatat asta de la miscarea astrelor ceresti, ma rotesc pentru a ma unifica, rotindu-ma in fiecare directie il vad pe Dumnezeu. Cu piciorul ridicat si coborat zdrobesc tot ce nu e Dumnezeu. Bat din palme bucurosi de unirea cu cel adorat.

Sufismul - parte din islamism - a fost creat in secolul 8 de un grup de asceti care se temeau ca religia oficiala isi pierde valoarea fundamentala: iubirea fata de Dumnezeu. Numele vine de la hainele albe in care se imbracau, tesute din lana (suf). Numiti si dervisi, ei predicau adevaratul inteles al versetelor din Coran, in care era vorba despre iubirea dintre oameni si Dumnezeu. *“Cine il cunoaste pe Dumnezeu il iubeste”*, spunea Hasan al-Bashri, unul dintre intemeietorii sufismului. Directia mistica indusa de sufisti in credinta islamica a dus la conflicte grave cu religia oficiala, resimtita ca extrem de rigida, care predica obligatia respectarii fara cracnire a poruncilor si a legilor cuprinse in islamism si frica de Dumnezeu. Mult mai umana si mai promitatoare, ideea traiirii sufletesti a lui Dumnezeu, abandonul mistic, daruirea totala fata de el au facut ca sufismul sa cunoasca o raspandire fulgeratoare. Esenta lui micsora distanta dintre cer si pamant, oferea un Dumnezeu iubitor, prietenos, iar viata lor era intru-totul pilduitoare. Pentru a-si materializa cat mai bine trairile, sufistii au elaborat practici religioase care duceau la extaz. Scopul era nirvana (*“Ma' rifa”*), disolutia constiintei, iar apoi chiar anularea totala a eului interior, pentru contopirea cu Dumnezeu.

Dervisii sint impotriva tendintei catre radicalismul islamic afirma un dervis. **“Islamul inseamna pace si toleranta** intre oameni. Cei care sustin radicalismul nu apartin islamului. Noi respectam toti profetii lui Dumnezeu si cartile sfinte”. Coranul, recunoaste 25 de profeti, inclusiv figuri principale din iudaism si crestinism, precum **Avraam, Solomon, David, Moise sau Iisus**. Diferenta dintre diversele ordine ale dervisilor este data de felul in care oficiaza slujbele de rugaciune, numite *“zikr”*. Unii practica **o meditatie tacuta**, iar altii danseaza si se invirt continuu, minute in sir. Fiecare fratie are imbracamintea si ritualurile sale de initiere.

Dervisii rotitori așa cum îi cunoaște lumea, nu execută un dans obișnuit. Este un dans numit '*majdhub*', o abilitate de a atinge o anumită stare a minții, un dans ritual barbatesc, practicat prin învârtire cu brațele ridicate, de unde și numele de "dervisti rotitori" (prinsi în vartej). Dansul acesta mistic, menit să producă extazul, a rămas până azi cel mai cunoscut simbol al tradiției sufi. (Două siruri de dansatori se rotesc, și în cerc, și în jurul lor, în vreme ce unul singur are o mișcare inversă acelor de ceasornic.) Este un secret care este transmis de generații. Ca în dans viața noastră va continua să-și traseze curbele. Oare abia când vom parasi punctul acestui orizont vom avea poate prilejul să o înțelegem, să o elucidăm?

„ Multe căi duc la Dumnezeu, eu am ales-o pe cea a dansului și a muzicii”
Rumi – poetul dervisilor rotitori

Dervișii rotitori sunt răpiți în extaz

Când orientaliștii europeni au descoperit tradiția sufită la sfârșitul secolului al XVIII-lea, ceea ce i-a încântat și i-a convins că au descoperit cu adevărat ceva minunat au fost mai ales poezia și literatura, însoțite de muzica și dansul specifice acestei tradiții. Muzica și dansul constituie o parte integrantă a misticii sufite. Recitarea poemelor este adeseori acompaniată de instrumente muzicale și însoțită de mișcări ale trupului și gesturi ritualice. Adeseori, în aceste momente, sufiții experimentează transa mistică. Poezia lor a trezit admirația unor mari scriitori, precum Goethe sau Emerson, ei gășind în aceste versuri o importantă sursă de inspirație. În secolul al XIX-lea au început să se publice și în Occident interpretări ale operelor unor mari poeți sufiți, precum Hafiz și Rumi.

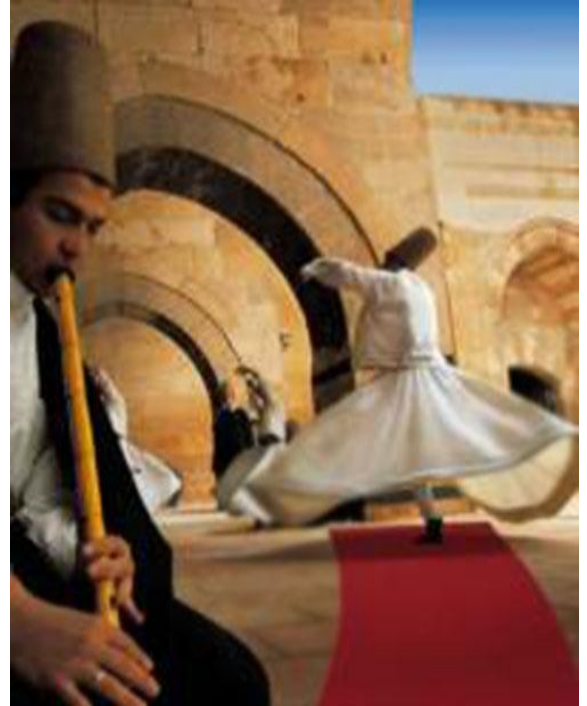
Pare aproape incredibil, dar cam jumătate dintre aforismele și versurile compuse de Rumi au fost în limba greacă, folosind dialectul vorbit la acea vreme în Cappadocia! Multe dintre aforismele lui Rumi amintesc atât de mult înțelepciunea predicată de Sfântul Ierarh Vasile cel Mare din Cezareea Cappadociei, încât este imposibil ca Al Rumi să nu fi citit direct o parte din textele cappadocianului, ori cel puțin comentarii pertinente ale exegeților operei lui în grecește. După moartea lui Rumi, catedra profesorală din școala de poezie și aforistică de la Iconium (actualul oraș Konya din Anatolia) este oferită eminentului său discipol pe nume Husameddin Celebi. De atunci, în dialectul turcesc anatolian, numele aristocratic de familie Celebi ajunge să semnifice eleganța stilului literar, în particular eleganța stilului aforistic.

Aforisme sufite

„Într-o zi, maestrul sufit Halqavi a fost chemat de rege, un om foarte temut și capricios, care i-a poruncit: „Se spune că ești un om foarte inteligent și de aceea îți ordon, pentru că aceasta este dorința mea, să-mi spui ceva ce nimeni nu ar îndrăzni să afirme în prezența mea. Fără să stea pe gânduri, sufitul îi spuse regelui : „Nu mă aflu în prezența ta.”

„Putem să ascultăm și punctul de vedere al celorlalți și să dăm tuturor libertatea de opinie. Pentru că noi înșine pretindem aceasta, ne-am putea strădui să apreciem ceea ce este bun în celălalt și să-i trecem cu vederea ceea ce noi considerăm că este rău. Nu există nici un lucru pe care să nu-l putem tolera și nu există nimeni pe care să nu-l putem ierta.”

„Fiecare individ își compune cântul propriei vieți. Dacă el le face rău celorlalți, aceasta aduce dizarmonia, iar în cântul vieții lui apare un dezacord. Dacă el sporește în ceilalți sentimentul de bucurie sau recunoștință, îl va adăuga și propriei vieți și prin aceasta va deveni mai viu. Conștient sau nu, gândul său este schimbat în bine de bucuria sau recunoștința celorlalți și, ca urmare, puterea și vitalitatea lui sporesc, iar cântul său crește în armonie.”

„Adevăratul rai se află în om. Omul este mintea sa și tot ceea ce ea conține. Dacă în mintea lui este nefericire, omul va fi nefericit, dacă este bucurie, el va fi bucuros, dacă este succes, el va fi victorios, dacă apare ideea de eșec, el va cunoaște înfrângerea. Cunoșcând aceasta, cât de adevărată și înțeleaptă apare vorba dervișilor care, stând pe țărâna goală, în zdrențe, se adresau unii altora: „O, rege al regilor, o împărat al împăraților!”. Mintea are putere creatoare: ea dă naștere tuturor lucrurilor. Nici un gând născut de minte, chiar și pentru o singură clipă, nu se pierde.”

(marele mistic sufit Hazrat Inayat Khan, „Calea iluminării”)

In loc de final:

Turcia este o țară unică, ce se întinde pe două continente - Europa și Asia - o poziție unică, ce a dat naștere unei culturi ce reflectă atât Vestul cât și Estul. O țară prietenoasă ce oferă toate facilitățile moderne și în același timp suficient de tradițională pentru a fi fascinantă. Istoria sa începe cu 25.000 de ani în urmă, timp în care hititii, frigienii, grecii, romanii, bizantinii, cruciații, mongolii și otomanii au lăsat moștenire opere de artă și cultură pe tărâmul de astăzi al Turciei, o țară care se află printre primele 10 destinații turistice din lume și primește anual peste 23 de milioane de vizitatori.

Turcia este o țară cu locuitori ospitalieri și care va oferi o gamă variată de activități. Orașe istorice precum Troia, Efes, Tarsus, Konya și multe altele reprezintă o incursiune în trecut și în stilul de viață al antichității. Porturile liniștite, litoralul cu nisip auriu, natura Turciei și cluburile de noapte sunt perfecte pentru sporturi nautice, rafting, drumetii, ciclism, alpinism, schi și distracție cât cuprinde. Savurați o bere sau un pahar de raki într-o tavernă din Istanbul, Kusadasi, Bodrum sau Antalya și ascultați istoriile turcilor.

Principalele atractii turistice

- Descoperiti **centrul istoric din Istanbul**, fosta capitala a Bizantului crestin si a Imperiului Otoman musulman. Atractiile includ **Moscheea Albastra, Palatul Topkapi, Muzeul Aya Sofia si Muzeul de Arheologie**.
- Explorati suburbiile din nordul Istanbulului cu feribotul si vizitati **Moscheea Verde** din secolul XV, bazarul acoperit si Muzeul de Arta Islamica. Aproape de oras se afla muntele Uludag de 2.543m inaltime, cu lacuri glaciare o statiune de schi.
- Faceti cumparaturi in cea mai mare piata acoperita din lume - **Marele Bazar din Istanbul**.
- Savurati un ceai si fumati o narghilea in timp ce priviti apusul de pe terasa unei cafenele traditionale de sub podul Galata din Istanbul.
- Luati feribotul din docurile Eminonu din Istanbul pana la **Insulele Printesei**, un loc linistit in care nu exista masini, ci doar trasuri si biciclete.
- Asistati la luptele pe iarba din timpul festivalului Kirkpinar de la inceputul verii sau la **spectacolele de lupte cu camile** ce au loc iarna in Selcuk, pe coasta Marii Egee.
- Faceti un tur al campurilor de lupta din primul razboi mondial si al memorialelor ce comemoreaza cei 250.000 de soldati britanici si turci ce au murit in peninsula Gallipoli. Traversati stramtoarea Dardanele ce separa Europa de Asia si **vizitati orasul antic Troia**.
- Vizitati **ruinele orasului Efes** intemeiat in secolul XIII IHR, acum restaurat cu grija. Este unul dintre cele mai spectaculoase situri din lume. **Aici se afla una din cele sapte minuni ale lumii antice – templul zeitei Artemis.**
- **Vizitati Bodrum, locul in care se afla una dintre cele sapte minuni ale lumii antice, Mausoleul lui Mausol** si unde se afla una dintre cele mai bune statiuni la Marea Egee, dominata de castelul Sf Ioan.
- Experimentati sarmul orasului mediteranean **Antalya**, ce are un centru istoric si un port de ambarcatiuni, Kaleici. Vizitati si Muzeul de Arheologie si siturile istorice din jurul orasului.
- Vizitati **misterioasele morminte liciene** care umplu coasta din jurul statiunilor Kas si Kalkan.
- Muzeul Civilizatiei Anatoliene si Muzeul de Etnografie din Ankara.
- Orasul istoric **Safranbolu**, situat intre Istanbul si Ankara si care este site patrimoniu mondial UNESCO, renumit pentru arhitectura otomana.
- Faceti un **tur al orasului Konya**, capitala imperiului Selcuk si unul dintre marile centre religioase ale Turciei. Aici se afla **Mevlana Tekkesi, manastirea si mausoleul lui Mevlana Celaddin Rumi**, unul dintre cei mai celebrati mistici ai Islamului si fondatorul Dervisilor Rotitori.
- **Nu ratati Cappadocia**, cu peisajul spectaculos format din conuri de stanca, turnuri si rape. Explorati casele si orasele subterane.
- Vizitati spectaculoasa manastire grec-ortodoxa Sumela din secolul XIV, aflata langa orasul Trabzon. Manastirea este situata pe o stanca, la 300 m inaltime si contine fresce magnifice.
- **Urmariti ceremonia faimosilor Dervisi Rotitori**, membrii ordinului Mevlevi, care se rotesc in timp ce danseaza. Ceremoniile pot fi urmarite **in Konya sau Istanbul**.
- Relaxati-va in aburii unei bai turcesti numite hammam. Cele mai renumite bai din Istanbul sunt Galatasaray Hammam si Cagaloglu Hammam.
- Faceti drumetii in lantul muntos Kackar din nord-estul Turciei, aproape de granita cu Georgia.
- Faceti o **baie in apele terapeutice** din piscinele naturale de travertine **de la Pamukkale**.
- Faceti o **calatorie cu balonul cu aer cald deasupra peisajului muntos din Cappadocia**.

Gastronomie

Bucataria turceasca este considerata a fi una dintre cele trei principale bucatarii ale lumii, datorita specificului divers. Uleiul de masline este unul dintre cele mai intalnite ingrediente. Felurile impanate (dolma), regina specificului culinar turcesc, sunt pe baza de ulei de masline. Legume precum ardei grasi, rosii, vinete si vita de vie sunt umplute cu orez si condimente, si sunt servite reci. Garnitura consta in fasole verzi, praz si anghinare prajite in ulei de masline.

Branza este un aliment obisnuit pentru micul dejun si exista o gama larga de tipuri de branza, cea mai populara fiind kasar. Branza se serveste cu paine calda, unt, miere, masline proaspete, rosii si oua fierte. Raki este principala bautura alcoolica in Turcia si este facuta din struguri si ananas. Faimoasa cafea turceasca se bea dupa fiecare masa si, in general, cu fiecare ocazie. Modul de preparare este unic, iar gustul delicios.

Etli ekmek sau pizza vândută la metru

Gustați din specialitatea de bază a Konyei: etli ekmek, un fel de pizza turcească specifică acestei zone. Comandați și veți primi câteva fâșii lungi de un metru și jumătate de blat subțire împănat cu brânză și carne tocată rumenite. Se servește fierbinte alături de un pahar de ayran (băutură tradițională asemănătoare kefirului). Când se răcește nu mai e bună. Vânzătorul vă va întreba câți metri vreți să cumpărați și nu câte grame sau porții. Fiind foarte subțire și foarte bună, în jur de șase metri de persoană ar trebui să fie suficient.

Reguli de vizitare a monumentelor

Fotografierea

Orice nu este semnalat ca strict interzis poate fi fotografiat, cu excepția zonelor militare, a poliției, aeroportului și a anumitor moschei. De asemenea, este interzisă fotografierea unui om în timp ce se roagă. Cel mai bine este să cereți permisiunea persoanei pe care doriți să o fotografiați, însă se poate ca aceasta să dorească o mică recompensă în schimbul acceptării. În cazul în care fotografiile sunt permise în moschei, de obicei nu este permisă folosirea blitzului.

Vizitarea moscheelor

În moschei se intră doar fără încălțăminte, în ciorapi sau fără. La intrare este un covoraș, pe care nu este permis accesul persoanelor încălțate, acesta fiind deja considerat o parte a lăcașului sfânt. Bărbații trebuie să poarte pantaloni lungi și tricou cu mâneci (maieurile sunt interzise), iar femeile pantaloni sau fustă lungă, iar părul și brațele trebuie să fie acoperite. De obicei pot fi împrumutate chiar în moschee eventuale articole de îmbrăcăminte necesare, necesare pentru vizita (pelerine).

Alte recomandări și eticheta

- în general se consideră că o femeie singură pe stradă atrage atenția. Seara este chiar periculos pentru o femeie să circule singură, iar femeilor este recomandat să nu fie îmbrăcate provocator (în stațiuni, turcii sunt mult mai toleranți decât în orașe)
- trecătorii trebuie să îi salute mereu pe cei care stau jos
- suflarea zgomotoasă a nasului este nepotrivită în public sau în compania altor persoane
- râgâitul după masă este considerat o dovadă a faptului că mâncarea a fost bună și va plăcut
- nudiștii vor fi dezamăgiți, deoarece în Turcia scăldatul fără slipi sau costum de baie este interzis

Acest mesaj NU este SPAM in conformitate cu legislatia privind comertul electronic, deoarece contine datele noastre de identificare si instructiuni de dezabonare. V-a fost oferit din urmatoarele motive: ati solicitat primirea mesajelor noastre sau sunteti un client al companiei noastre sau sunteti in baza noastra de date ca urmare a unor corespondente anterioare sau adresa dvs. a fost selectata dintr-o baza de date la care dvs. ati subscrib sau adresa dvs. a fost facuta publica de catre dvs. prin afisari cu caracter publicitar. Va cerem scuze daca acest mesaj ajunge la Dumneavoastra fara ca sa doriti acest lucru. Va trimitem acest Newsletter din dorinta de a va tine la curent cu cele mai noi servicii pe care vi le putem oferi, precum si cu cele mai recente noutati legate de turism. In cazul in care nu sunteti interesati de mesajele noastre va rugam sa ne trimiteti un email cu textul "DEZABONARE" si adresa dumneavoastra va fi automat stearsa din baza noastra de date. Va multumim anticipat pentru intelegere.